

TER ONDERTEKENING

Aan de Staatssecretaris Mijnbouw

Programma DG Groningen en
Ondergrond

Datum

23 februari 2024

Kenmerk

PDGGO / 45706416

ZK 0000053536

Bijlage(n)

1

nota

Evaluatie regeling rechtsbijstand Groningen

Parafenroute

Aanleiding

In uw Kamerbrief van 11 oktober jl. over de 'subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Tijdelijke wet Groningen' (hierna: regeling) heeft u toegezegd het resultaat van de eerste evaluatie van deze regeling in het eerste kwartaal van 2024 aan de Tweede Kamer te sturen. Met bijgaande brief komt u deze toezegging na. De brief is afgestemd met ambtelijk JenV en RvR.

Advies

U kunt bijgaande Kamerbrief ondertekenen en versturen.

Kernpunten

- De regeling is per 1 juli 2023 in werking getreden.
- Gezien de relatief korte doorlooptijd van de regeling en het feit dat er nog weinig zaken met gebruikmaking van deze regeling zijn opgestart, omvat deze evaluatie een beperkt aantal cijfermatige indicatoren en een korte enquête onder bijstandsverleners.
- Een belangrijke conclusie op basis van de huidige cijfers is dat er nu voldoende advocaten (50) en mediators (60) beschikbaar zijn om gedupeerde Groningers (107 aanvragen) te ondersteunen. Er lopen nu 50 zaken waarin een eigenaar wordt bijgestaan door een advocaat op basis van de regeling; een advocaat kan meerdere zaken behartigen. Bij de overige zaken vindt nog matching tussen eigenaar en advocaat of mediator plaats.
- Tevens blijkt dat het merendeel van de advocaten en mediators zich aanmeldt vanwege hun maatschappelijke betrokkenheid.
- Ook komt naar voren dat de informatievoorziening aan bijstandsverleners over de gang van zaken van de regeling scherper kan. Hier wordt met de RvR verder naar gekeken.

Ontvangen BBR

- In de brief zegt u toe om voor komend zomerreces een meer inhoudelijke evaluatie te sturen. Het idee is om hierin meer in te zoomen op de werking van de regeling, het animo onder eigenaren en bijstandsverleners, de reikwijdte en de uitvoering van de regeling. Deze evaluatie wordt momenteel opgezet.
- Voorafgaand aan de inhoudelijke evaluatie ontvangt de Tweede Kamer over drie maanden weer een cijfermatige monitor, uitgevoerd door het Kenniscentrum.
- In het debat van 16 oktober jl. heeft u toegezegd met de algemeen deken van de Nederlandse Orde van Advocaten (hierna: NOvA) het gesprek aan te gaan over hun zorgen bij de regeling. In de brief geeft u aan dat dit gesprek heeft plaatsgevonden op 24 januari jl., met de DGGO en de DG Rechtspleging en Rechtshandhaving van JenV.

Toelichting

- De regeling wordt uitgevoerd door de Raad voor Rechtsbijstand (hierna: RvR) onder verantwoordelijkheid van het ministerie van JenV (als verantwoordelijke partij voor de wet op de Rechtsbijstand (hierna: Wrb)).
- In de regeling staat een evaluatiebepaling opgenomen dat het Kenniscentrum van de RvR een monitor opzet om te evalueren of de regeling aansluit bij de praktijk. Deze monitor is tot nu toe met name cijfermatig van aard. Deze cijfers worden nu in de Kamerbrief geduid.
- Opvallend in deze cijfers is dat het animo onder eigenaren die bijstand willen (107) tot nu toe achterblijft ten opzichte van de verwachting. De monitorcijfers geven daarvoor geen verklaring.
- Mede daarom wordt met de RvR en JenV nu gekeken naar een meer inhoudelijke evaluatie van de regeling die voor het zomerreces aan de Tweede Kamer verstuurd kan worden. Hierin kan meer worden ingezoomd op de werking, de informatievoorziening en de uitvoering van de regeling.
- In het gesprek met de algemeen deken d.d. 24 januari jl. heeft de NOvA als belangrijkste zorg aangegeven dat de Wrb, waar de regeling op is gebaseerd, niet is bedoeld om *alle* rechtzoekenden in een massaclaim vrij te houden van rechtsbijstandskosten. Daarom pleit NOvA onder meer voor het inrichten van een rechtsbijstandsfonds.
- In het gesprek is aangegeven dat het kabinet – daartoe opgeroepen door een amendement dat verzocht om rechtsbijstand voor iedere gedupeerde Groninger - een andere keuze heeft gemaakt. Immers, het gaat hier om door de overheid veroorzaakte mijnbouwschade en daarom valt te beargumenteren dat het in deze uitzonderlijke situatie moet gaan om door de overheid gefinancierde rechtsbijstand voor iedere gedupeerde.
- In dit gesprek is tevens afgesproken om in de inhoudelijke evaluatie, die voor het zomerreces staat gepland, een aantal zorgpunten van de NOvA mee te nemen.
- Voorafgaand aan de inhoudelijke evaluatie ontvangt de Tweede Kamer over drie maanden weer een cijfermatige monitor, uitgevoerd door het Kenniscentrum.